

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 348/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Tatianou Jánošíkovou, advokátkou, Rooseveltova 794/6, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 18CoE/270/2021 z 31. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok a nakladať s ním podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením odvolacieho súdu v exekučnom konaní. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Proti sťažovateľovi je vedená exekúcia na vymożenie povinnosti zaplatiť zročné výživné vo výške [REDAKOVANÉ] eur za október 2016 a marec 2017 a bežné výživné [REDAKOVANÉ] eur mesačne od apríla 2017 do zaplatenia a trovy exekúcie. Exekučné konanie sa začalo 31. marca 2017 doručením návrhu oprávneného. V priebehu exekučného konania bola rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 20. septembra 2017 vyživovacia povinnosť sťažovateľa zvýšená z [REDAKOVANÉ] eur na [REDAKOVANÉ] eur od 1. septembra 2014. Tým sťažovateľovi vznikol dlh na zročnom výživnom za obdobie od 22. septembra 2015 do 30. septembra 2017 vo výške [REDAKOVANÉ] eur, ktoré súd povolil sťažovateľovi splácať od novembra 2017 v mesačných splátkach [REDAKOVANÉ] eur.

3. Sťažovateľ ako povinný podal 5. apríla 2018 návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k Exekučného poriadku, dôvodiac, že dovedy splatné výživné v plnom rozsahu uhradil, riadne platí zvýšené výživné ■■■ eur, ako aj súdom povolenú splátku dlžného výživného ■■■ eur. Návrh sťažovateľa bol súdnym exekútorom doručený Okresnému súdu Bratislava V, ktorý ho uznesením z 28. mája 2020 zamietol. Okresný súd uviedol, že dôvody uplatnené sťažovateľom nespádajú ani pod jeden dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku. Tiež uviedol, že v prípade zvýšenia výživného v priebehu exekučného konania sa nariadená exekúcia vzťahuje aj na sumy zvýšeného výživného. Sťažovateľ svoje tvrdenia o uhradených nedoplatkoch na výživnom okresnom súde do dňa rozhodovania žiadnym spôsobom nepreukázal. Z podania súdnej exekútorke je zrejmé, že sťažovateľ doplatil trovy exekúcie v plnej výške, avšak nebolo vymožené zameškané výživné, ako aj bežné výživné.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K úhradám dlžného výživného uviedol, že od marca 2019 hradil výživné pravidelne každý mesiac po ■■■ eur do júna 2020; teda aktuálne k dátumu podania odvolania. Sťažovateľ považoval všetky svoje podlžnosti za uhradené, čím zanikol dôvod na pokračovanie exekúcie.

5. O odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 31. decembra 2021 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je vecne správne. Sťažovateľ k 4. januáru 2021 zo sumy dlžného výživného ■■■■■ eur, ktoré vzniklo z dôvodu zvýšenia výživného, uhradil ■■■■■ eur, a preto je stále dlžné výživné ■■■■■ eur. Sťažovateľ tiež nezaplatil dlžné výživné a ani bežné výživné za august a december 2020. Aj keď sťažovateľ uhradil zaostalé bežné výživné dané pôvodným exekučným titulom, pretože došlo v priebehu exekučného konania k zvýšeniu vyživovacej povinnosti, nie je uhradené dlžné výživné. Krajský súd tiež uviedol, že vzhľadom na to, že exekučné konanie začalo 31. marca 2017, v zmysle § 243h ods. 1 Exekučného poriadku sa v danej právnej veci aplikuje Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. marca 2017. Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. marca 2017 ustanovenie § 61k neobsahoval, preto nebolo možné tento dôvod na vec aplikovať.

III.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že napadnuté uznesenie je z 31. decembra 2021 a súd vychádzal zo stavu ku 4. januáru 2021. Krajský súd tak rozhodoval o odvolaní na základe 11 mesiacov starých skutkových zistení. Tiež rozhodoval na základe nesprávnych skutkových zistení, pretože sťažovateľ zaplatil dlžné výživné a bežné výživné aj za august a december 2020, čo ústavnému súdu preukázal pripojenými poštovými poukážkami. Dôvod zamietnutia návrhu sťažovateľa pre nezaplatenie bežného a dlžného výživného tak nebol daný. Sťažovateľ predložil ústavnému súdu v prílohe fotokópie poštových poukážok, z ktorých je zrejmé, že do novembra 2021 vyplatil celú sumu zmeškaného výživného a od tohto mesiaca platí už iba bežné výživné ■■■ eur. Okrem toho vyplatil tiež trovy exekúcie. Sťažovateľ si tak plní od marca 2019 riadne a včas svoju vyživovaciu povinnosť. Nedostatočne zistený skutkový stav týkajúci sa skutočnej úhrady dlžného výživného a platenia bežného výživného, rozhodovanie na základe takmer rok starých skutkových zistení považuje sťažovateľ za ústavne nekonformný postup súdu.

7. Sťažovateľ tiež nesúhlasí s právnym posúdením okresným súdom a krajským súdom, že exekúcia sa spravuje Exekučným poriadkom účinným do 31. marca 2017, preto nie je možné exekúciu

vedenú iba na bežné výživné zastaviť aplikáciou § 61k Exekučného poriadku. Uvedené ustanovenie totiž Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. marca 2017 neobsahoval. Podľa sťažovateľa Exekučný poriadok v znení do 31. marca 2017 obsahoval ustanovenia v § 80 a § 101, umožňujúce zastavenie exekúcie vedenej na vymoženie už iba bežného výživného. Preto mal súd použiť analógiu a aplikovať na skutkový stav primerane tieto ustanovenia a exekúciu v celom rozsahu zastaviť. S vedením exekúcie a platením výživného počas exekúcie je spojená povinnosť zaplatiť aj odmenu exekútora, čo predstavuje finančnú ujmu na majetku povinného. Sťažovateľ má tiež z dôvodu prebiehajúcej exekúcie blokovaný majetok, s ktorým nemôže voľne nakladať.

IV.

8. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06). Záver o tom, že exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie. Poverenie vydané súdom potvrdzuje, že súdny exekútor koná, rozhoduje a exekvuje v mene súdnej moci. Zo záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasti základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy, pričom exekúcia sa má stať zárukou zákonnosti a slúžiť najmä na jej upevňovanie a rozvíjanie. Exekúcia preto môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po formálnej i materiálnej stránke. Ak je exekúcia vedená na podklade exekučného titulu, ktorý nespĺňa tieto požiadavky, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.

9. Návrh oprávneného na začatie exekúcie bol súdnej exekútorke doručený 31. marca 2017. V zmysle § 243h ods. 1 Exekučného poriadku sa na exekučné konanie aplikoval Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. marca 2017. Ako vypláva z § 9a Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, na exekučné konanie sa primerane vzťahovali ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Pokiaľ sťažovateľ namieta, že krajský súd rozhodoval na základe jedenásť mesiacov starých údajov, treba zdôrazniť, že išlo o rozhodovanie o odvolaní. Keďže sa na exekučné konanie aplikovali primerane ustanovenia CSP, je zřejmé, že krajský súd bol v zmysle § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa uznesením z 28. mája 2020. V čase rozhodovania o návrhu na zastavenie exekúcie sťažovateľ ešte neuhradil celé zmeškané výživné, ktoré vzniklo z dôvodu zvýšenia výživného späťne za obdobie od 22. septembra 2015 do 30. septembra 2017. Skutkové zistenia okresného súdu v tejto kľúčovej otázke boli správne. Z týchto skutkových zistení a skutkového stavu potom vychádzal krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu. Je potrebné uviesť, že dlžné výživné nebolo v celom rozsahu uhradené ani k 4. januáru 2021, čo je deň, ku ktorému krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní preveroval skutkový stav v exekučnom konaní. Krajskému súdu možno vytknúť, že rozhodol až po vyše jedenástich mesiacoch potom, keď posudzoval stav úhrady vymáhaného výživného. V priebehu tohto obdobia sťažovateľ skutočne vyplatil celé dlžné výživné. Avšak táto skutočnosť, aj keby ju krajský súd reflektoval, nebola spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie krajského súdu o odvolaní a jeho

právny záver, že uznesenie okresného súdu bolo správne po vecnej aj právnej stránke. Skutočnosť, že krajský súd v čase rozhodovania o odvolaní vychádzal z neaktuálnych údajov o úhrade dlžného výživného, nemala za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru. K tomu treba uviesť, že sťažovateľovi nič nebránilo v tom, aby v priebehu odvolacieho konania z vlastnej iniciatívy predložil dôkazy o tom, že výživné má riadne zaplatené. Rovnako sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby znova podal návrh na zastavenie exekúcie.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že jeho návrh na zastavenie exekúcie bol zamietnutý aj s poukazom na to, že exekúciu vedenú už len na bežné výživné nemožno zastaviť, pretože Exekučný poriadok v znení do 31. marca 2017 neobsahoval ustanovenie § 61k. Sťažovateľ návrh na zastavenie exekúcie odôvodnil ustanovením § 61k Exekučného poriadku. Exekúcia však nebola zastavená preto, že ustanovenie § 61k Exekučného poriadku nebolo možné na návrh sťažovateľa aplikovať, ale preto, že v čase rozhodovania okresného súdu nebolo vymožené dlžné výživné. Nebol tak naplnený materiálny predpoklad na zastavenie exekúcie. Preto nebolo možné exekúciu zastaviť ani za analogického použitia § 80 a § 101 Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017, ktorého sa sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dožaduje. Právny záver, že na exekučné konanie bolo potrebné aplikovať Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. marca 2017, je s poukazom na § 243h ods. 1 Exekučného poriadku správny.

11. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že pokračovanie exekučného konania na vymáhanie iba bežného výživného predstavuje zásah do jeho základného práva vlastníť majetok a nakladať s ním, je potrebné uviesť, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný z dôvodu, že sťažovateľ neplnil riadne a včas svoju vyživovaciu povinnosť. V čase podania návrhu na zastavenie exekúcie a ani v čase rozhodovania o tomto návrhu nebolo výživné uhradené. Sťažovateľ tak sám zapríčinil začatie exekúcie, ako aj jej ďalšie vedenie. Napadnutým rozhodnutím preto nedošlo k porušeniu sťažovateľom označených základných práv, ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu